

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Le
Fél évre 480 Le
Negyed évre 240 Le
Havonta 80 Le

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 baniva! több

Tudósképü

komoly öregur lakott ma az egyik aradi szálloda egyágvas kis szobájában: Ruyszen professzor, a bordeauxi egyetem tanára, a Népszövetség érdekében dolgozó nemzetközi szövetségek uniojának vezértitkára. Hatalmas bőröndjében propaganda-iratok, levelek, táviratok halmaza és egy kis hordozható írógép. A levelek és táviratok messziről jönnek, művelt idegen országból, ahol az örök béke nagyszivű hirdetői nemzetek fölötti szövetségbe tömörültek és aggódva vigyáznak arra, hogy a labilis alapokra felépített európai béke valami kis szétroham miatt fel ne boruljon. A világbéke trianoni építómesterei ugyanis érezték azt, hogy a mű nem tökéletes, hogy itt is, ott is reparációra van szükség és megalkották a nemzetközi reparáció-szervet: a Népszövetséget, amely körülbelül olyan szerepet tölt ma be, mint Blaudin egyensúlyozó rudja, amikor a gazdája egy szál kötélben balanszított el a Niagara fölött. Az ekvilibrista nemzetközi szerv ezekben a messziről jött levelekben ad direktívákat a tanácsmányon levő vezértitkárnak és az aradi szálloda szobájában katógó kis írógép válaszolgat rájuk. Ruyszen professzor törekény alakja köti össze most a békeszövetség nemzetközi gondolatát Romániával.

Ruyszen professzor azért jött Romániába, hogy megnyugvást szerezzen a Népszövetségnek a magyar kisebbség sorsáról, igazságot szolgáltatson az elégedetlenkedőknek, békét teremtsen az egymást meg nem értők között. Az aradi magyarság vezetői azonban tülemelkedve a fojtogató kisebbségi sérelmek nehéz atmoszférájában, nem zengtek keserű jeremiádkat, nem zokogták el önfelédten fájó érzéseiket a résztvevő idegen kebelén — száraz és komoly számokat soroltak fel csupán, a hivatalos statisztika adatait és a törvénykönyv paragrafusait idézték panasz és sirámok helyett. Főleg azonban nem fűztek vérmes reményeket az Unió tudós kiküldöttjének szerepléséhez. A mi kisebbségi sérelmeink olyan természetűek, hogy azok orvoslási módját a békeszerződés pontjai és a román alkotmány is előírják. Az uralmon levő kormánynak nem kell mást tenni, mint a törvényileg garantált kisebbségi jogokat a gyakorlatban végrehajtani. Ehhez pedig nem kell nekünk a Népszövetség, ezt el tudjuk mi intézni magunk is a mi kormányainkkal. Hogy is mondotta Duca volt külügyminiszter? — „Bucuresti közelebb van, mint Genf!” — És Bucuresti talán még soha ilyen közel nem volt hozzánk, mint most és Genf soha ily távolabb. Ha meg is köszönjük Ruyszen professzor ur szives érdeklődését, de bizunk abban, hogy „Bucuresti közelebb van hozzánk, mint Genf.”

Szózat Románia magyarságához!

Magyar Testvérek! Kisebbségi sorsunk immár hét éves küzdelmei, minden eddiginél nevezetesebb fordulóhoz jutott. A pártvezetőség beható tárgyalások után választási egyezményt (kartell) kötött az Averescu miniszter elnökiete alatt álló néppárttal. Ez az egyezmény, míg egyfelől közművelődésünk, gazdasági életünk és egyéni szabadságunk több nevezetes kérdésében biztosítja súlyos sérelmeink orvoslását, illetőleg lehetővé teszi számáranyunk és jelentőségünknek megfelelően joggal igényelt érvényesülésünket a törvényhozó testületben, másfelől arra kötelez, hogy a kamarai képviselői és szenátori — küszöbön álló — általános választásokon együtt haladjunk a kormányt támogató néppárttal, illetve a törvénynek megfelelően, ugynevezett kartell alapján, meggyéknént közös listával szavazzunk. Különös jelentőséget azzal nyert ez az egyezmény, hogy érintetlenül hagyva pártunk szervezeti önállóságát és a politikai élet aktuális kérdéseiben elhatározásunk szabadságát, már létrejöttével elismerésre talált a romániai magyarság pártunk programjában körvonalozott követeléseinek törvényessége. Ezzel megszüntek azok az üres vádaskodások mesterséges alapjai, amelyek a román közvélemény megtévesztésének célzatával hoztattak forgalomba és idáig legnagyobb akadályai voltak a kölcsönös megértésnek és egy feszültségmentes politikai

légkör megteremtésének. Mindezekhez képest, nyugodt lelkiismerettel merjük mondani, hogy a létesült választási egyezmény a jobb jövő elkövetkezéséhez jelentékeny kilátást nyújt. Meg kell becsülnünk tehát az elért eredményt, amelyre a még elérendők alapjául tekintünk és teljesíteniünk kell kötelességünket, amiket az egyezmény a néppárt támogatásában minden megyében, a kartellnek megfelelően, a közösen megállapított listára szavazásban ír elő. A tagozatok vezetőinek, minden megyében érintkezésbe kell tehát lépniök a néppárt vezetőivel és oda kell hatniök, hogy minden magyar választó közösen, helyenként a többi nemzetiségi kisebbségre is kiterjedő figyelemmel megállapított listára szavazzon, még akkor is, ha a listán a magyarság külön jelölttel nem is nyerne képviselést, hiszen végeredményben ezzel is a magyarság érvényesülését mozdítjuk elő.

Magyarok!

Hallgassatok mindenütt pártunk vezetőire és kövessétek az ő utasításait, értsétek meg, hogy nagy dologról van szó. Bizonyosságot kell tennünk a magyarság egységéről és az ezen nyugvó erkölcsi erőről. Amilyen mértékben teszitek ezt, abban a mértékben várható sorsotok jobbrafordulása, mert az egység, amelylyel meg fogtok felelni a felhívásnak, imponálni fog minden irányban, bizonyosságot tesz a magyarságnak

mint szövetségesnek értékéről és ezzel bizalmat kelt, tekintélyt szerez és a jövőre növeli erőnket. Félre tehát a megtévesztésre szánt hamis jelszavakkal, félre az álprófétákkal. Nem barátotok, de ellenségeitek, aki most erőnk legbiztosabb alapja, jobb jövőnk legbecselesebb biztosítója: az egység ellen tör. Teljes bizalommal tartuk fel előttetek a helyzetet, ezzel szemben mi is bizalmat kérünk és várunk. Komoly megfontolással határoztuk el magunkat, a néppárttal kötött választási egyezményre. Mély meggyőződéssel hívunk fel annak betartására. Fontoljátok meg érett ésszel, mit tesztek és cselekedjétek azt áhítatos lélekkel. Isten úgy áldjon meg, amint cselekedni fogtok. Mi az őszinte testvéri szeretet melegével szólunk hozzátok, de azokkal szemben, akik nem akarják ezt a hangot megérteni és szembehelyezkednek a választási egyezmény parancsolta kötelezettségeknek, fájó szívvel, de teljes erővel leszünk kénytelenek érvényt szerezni a központi intézőbizottság egyhanguan hozott azon határozatának, amelylyel a választási egyezmény betartását, minden magyarral szemben, a pártfűség és ezáltal a magyar becsület védőpajzsa alá helyezte.

Kolozsvár, 1926. május 11.

Az országos Magyar Párt elnöki tanácsa nevében: gróf Bethlen György elnök, dr. Deák Gyula főtitkár.

Harcba indult Arad város magyarsága.

Szenátori és képviselői programbeszéd az aradi nyugdíjasok előtt. — Választógyűlés Aradon.

(Saját tudósítónktól.) Hétfőn délután 5 órakor az aradi Német- (volt Werkmeister) féle vendéglő udvarán többszáz főnyi nyugdíjas gyűlt össze, hogy sérelmeik ügyében tanácskozzanak és meghallgassák Barabás Béla dr. szenátorjelölt és Parecz Béla dr. képviselőjelölt programbeszédeit. A gyűlést Wendt Manó ügyvezető elnök nyitotta meg, majd Angel István dr. elnök kérte a megjelenteket, hallgassák meg a magyarság vezéreit, akik a nyugdíjasok ügyének lelkes szószólói. Kijelentette még Angel dr., már a községi választásokon is remélte, hogy hamarosan egy táborba kerül a magyarsággal és ime, mint Goldis László lelkes híve, a képviselőválasztáson már

beteljesült a reménye és karöltve megy a küzdelembe az aradi magyarsággal a közös lista győzelméért. A lelkes éljenzéssel követett beszéd után Parecz Béla dr. mondotta el programbeszédét. A képviselőjelölt komoly, bátor és becsületes modora, meggyőző szavai, világos érvelése és magyar érzésektől telített szép beszéde mély hatást keltett a hallgatóságban. A szónokot tüntető melegszéggel ünnepelték. Utána Széll Lajos dr., a Magyar Párt h. elnöke beszélt a nyugdíjasok sorsáról és arról, hogy az elbocsátott magyar tisztviselők és nyugdíjasok helyzetén csak a parlamentbe bejutott magyar képviselők és szenátorok segíthetnek,

akiket a magyar tömegek ereje és akarata emelhet csak a fórumra.

Barabás Béla emelkedett szólasra ezután. A magyar nyomorról beszél, amelyet az itt összegyűlt nyugdíjasok reprezentálnak a legszomorúbban. Ő ismeri legjobban a magyar szenvedést, magyar nyomort és éppen ő, aki 50 esztendő politikai pályáján mindig kuruc, ellenzéki állásponton volt, most ő hangoztatja a híressé vált mamelukjelszót: „Szeretném én azt a kormányt látni, amelyet én nem támogatok” ha — folytatta Barabás — csak valamiképpen is enyhíteni tudja és akarja ezt a magyar kisebbségi nyomort és szenvedést. A szónoki erényekben gazdag, ötletes és nagyhatású beszédet percekig tartó taps és éljenzés követte. Wendt Manó elnök zárószava után lelkes hangulatban ért véget a gyűlés.

Elmultak az izgalmak a frank-főtárgyaláson.

Rába Dezső kérszéletű vallomása Bethlen ellen, amelyet azonban Windischgraetz is megcáfolt. A külföldi újságírók nagyrésze elhagyta Budapestet.

(Budapest, május 11.) A frank-ügy legérdekesebb napja a tegnapi volt, amikor Rába Dezső tette meg tanuvallomását, aki állhatatosan ártatlanságát hangoztatta s mindig arra hivatkozott, hogy mindent parancsra cselekedett. Vallomásának nagy feltűnést keltő része az volt, amikor elmondta, Windischgraetz herceg vele bizalmasan közölte, hogy felsőbb részről Teleki Pál gróf vesz részt az akcióban, sőt még magasabb személy is tud róla, akinek nevét ezuttal még nem mondom meg. — mondotta Rába — de a parlamenti bizottságban már megneveztem az illetőt.

Az elnök erőiesen rászól Rábára, hogy ne halogassa vallomását és ne hivatkozzon a parlamenti bizottságra, mire azután Rába elhatározó gesztussal, emelt hangon jelentette ki:

— Windischgraetz herceg nekem azt mondotta, hogy ő azért vesz részt az akcióban, mert Teleki gróf neki azt mondotta, hogy Bethlen István gróf is tud róla.

A teremben Rábanak erre a kijelentésére a feszült izgalom, amely már az elnök és Rába előző párbeszéde alatt a megpattanásig feszült, önkénytelen morajban robbant ki.

Ez a vallomása azonban nem sokáig maradt meg, mert Windischgraetz herceg is, meg Nádosy Imre is kategorikusan megcáfolták Rába eme kijelentését. Az egész hétfői nap Rába vallomásával telt el. A mai tárgyalás kezdetén herceg Windischgraetz Lajos bejelentette, hogy véletlenül megtudta Schultze Artur halálát. Most már tehát úgy érzi, nincsen semmi oka tovább is titkolni a papirbeszerzés részleteit. A papirt Schultze, alias Werner Richard, a német papirgyárak szövetségének bizalmi embere szerezte be. Ugynevezett 2. C. anyag volt ez és a górcsövi vizsgálat is megállapítja, hogy ez az anyag az, amely a budapesti Térképészeti intézetben ezer frankosokat állítottak elő. Azonos azzal az anyaggal is, amellyel a franciák a Ruhr-területen igen nagy mennyiségben állítottak elő hamis öt és tízmilliósmárka-bankjegyeket. Schultze kényszerülve volt Duisburgban a franciáknak a hamisításban két héten keresztül segédkezni és ezért az anyagot kitűnően ismerte. Ő Schultzeval a Ruhr-vidéken ismerkedett meg és már akkor összeköttetésbe lépett vele, hogy szállítson számára papiranyagot. Az elnök ezután megkérdezte a herceget, hogy a hamisítás ötlete innen származik-e? Windischgraetz erre a kérdésre a válaszadást megtagadta. Csak annyit mond, hogy a Ruhr-területen látta, hogy a franciák a feketéket és a szineseket hogyan szabadították a békés lakosságra és mit műveltek a győzők. Megállapítja, hogy nagyon ügyesen csinálták s tanulni lehetett tőlük.

Ezután Andor Endrénének a ki-

hallgatására került sor, aki tudva levően Olaszországban próbálkozott a hamis ezresek elhelyezésével. Elmondta, hogy egy ismerőse vezette Windischgraetz herceghez, aki azt mondta, hogy komoly irredenta akció érdekében szüksége van megbízható és hazafias fiatal emberekre. Az elnök megkérdezi Andortól:

— A herceg hivatkozott arra, hogy előkező közfunkcionáriusok is részesek?

Andor: Csak Nádosy nevét említette, másét nem!

Revolveres antiszemita-tüntetés Aradon

Éretlen ifjú emberek hangos tüntetéssel, ablakbeveréssel megzavarták az ünnep harmóniáját. — Gergely püspök és a hatóságok fejeinek elítélő nyilatkozata.

(Saját tudósítónktól.) A tegnapi ünnepségekből egyöntetűen kivette részét az egész város közönsége. Pompázó kivilágításban ragyogtak az üzletek kirakatai, s ez ünnepi hangulatban ikadtak egyeseik, akik az ünnepély szépségét megzavarták, merényletet követtek el nemcsak a közrend, hanem a közvagyon ellen is. Pedig a kereskedők igaz lelkességgel járultak az ünnepségek fényének emeléséhez, amikor földszitették s kivilágították kirakataikat és jutalmuk az volt, hogy rikoltozó tüntetők a kirakatok beverésével megkárosították az ünnepség díszét emelő békés polgárokat. Ezek az emberek megrszégyeníttek úgy az ünnepély, mint a magántulajdon szentségét is. A tegnapi esti tüntetésről a következőket jelenti az Aradi Közlöny munkatársa:

Tegnap este egy ifjú emberkből álló csoport rendbontó magatartásával megzavarta a tegnapi ünnepségek békés hangulatát. Fél-tizenegy óra tájban egy körülbelül százötven tagból álló csoport hatalmas antiszemita tüntetést kísérelt meg Arad város utcáin. A tüntetők, akiknek nagyobb része iskolai sapkát viselt, hangos kiáltásokkal, antiszemita jelszavakat hangoztatva vonult végig a főtéren. A vármegyeháza előtt Liceanu rendőrinspektor útját állta a tüntetőknek és figyelmeztette őket, hogy óvakodjanak a rendzavarástól, mert kénytelen lesz erősebb eszközökhöz folyamodni velük szemben. A tüntetők nem vették figyelembe az inspektor figyelmeztetését és tovább mentek a Városi Kávéház felé. Ott megálltak és hatalmas lármát csapva, követeket és tégladarabokat dobáltak a nyitott kirakatok felé. Egyik vezetőjük revolverével belötte a Kávéház nagy üvegablakát. A revolverdörrenés és a tüntetés zajai értelmetlen rémületet keltett az utcán és a kávéházakban és mindenki igyekezett hazafelé. A tüntetők beverték a Buchsbaum-féle cipőkereskedés kirakatüvegét is. Liceanu inspektor és Mutiu rendőrkomiszár vezetésével rendőri jelenték meg-

Elnök: Az ügyészségen azt mondta, hogy megkérdezte a herceget, hogy a dolog a kormány tudtával történik-e?

Andor: Fenntartom a vallomásomat, mert így igaz.

Elnök: Mit felelt erre a herceg?

Andor: A herceg azt válaszolta, hogyha Bethlen tudna róla, akkor mindnyájunkat lecsukatnának.

Elnök: A lényeg az volt, hogy a miniszterelnök nem tud róla?

Andor: A lényeg az volt. S azon is hangsúly volt, hogy ha tudna róla, akkor nem helyeselné!

Ezután elmondotta a frankhamisításban való szerepét. A mai és tegnapi vallomásokkal különben a frank-ügy legszenzációsabb része lezárult. A tárgyalásra érkezett külföldi újságírók egy része már haza is utazott.

értelmi szerzőit és megérdemelt büntetésben részesítse őket.

A prefektus megnyugtató nyilatkozattétele után felkerestük Comsa Gergely görög Keleti püspököt, aki a következőképpen nyilatkozott:

— A tüntetésekről eddig a percig semmit sem tudtam. Önöktől hallok róla először. Amennyiben a szeminárium növendékei tényleg részt vettek volna az ünneprontásban, úgy cselekedetüket helytelenítem és elítélem. Azoknak az ifjaknak, kik idővel hivatva vannak a krisztusi szeretetet, a megértést és a keresztény hitvallást terjeszteni, nem szabad semmi olyan tettet támogatniok, amelyek a gyűlölet magvát hintik el. Az a szemináriumi növendék, aki a tüntetésben részt vett, nem folytathatja megkezdett hivatását és nem lehet tagja többé a szemináriumnak.

A püspök igaz emberszeretettől átitatott nyilatkozata után azonnal érintkezésbe lépett Botis Tivaddal az aradi szeminárium igazgatójával, aki megnyugtatta a püspököt, hogy vizsgálatot indított a szemináriumban és kétségtelenül megállapította, hogy a tüntetésben egyetlen növendék sem vett részt.

Mutiu Traian Arad város rendőrprefektusa szintén megnyugtató nyilatkozatot tett, amennyiben kijelentette, hogy akik a békét és rendet megzavarták, vagy fogják zavarni, a legszigorúbb eszközökkel lép fel ellenük a rendőrség. A közönség nyugodt lehet. Arad nem talaj hasonló demonstrációknak.

Amint a nyilatkozatokból látható, a tegnapi esti tüntetést a legnagyobb felháborodással ítélik el úgy a püspök, mint a hatóságok vezetői is.

Dohnányi május 14.

— Száznyolcvanezer lejt jövedelmezett az aradi árvizből. Ma este fél hat órakor tartott ülést a február 13-án rendezett nagy árvizből bizottsága dr. Robu János főpolgármester elnöke alatt. Az ülésen Nichi Lázár kulturpalotai igazgató bejelentette számadását, amely szerint a bevétel 265,278 lej, kiadás 83.517 lej volt; az árvizkárosultak részére maradt tehát 181.760 lej. A bizottság elhatározta, hogy ezt az összeget a megyei bizottságnak adja át kiosztás végett, azonban kiköti, hogy csak a súlyosan rászorultaknak adjon, hogy a pénz ne aprózódjék fel. A kiosztásról a megyei bizottság értesíti a várost, amely két delegátust nevez meg, akik résztvesznek a város képviselőletében a kiosztáson. A bizottság megállapodott még abban, hogy az aradi nagyvállalatoktól is kér segílyt az árvizkárosultaknak. A vállalatokat dr. Robu János polgármester és Petrescu Miklós mérnök keresik fel a jövő hét folyamán. Petrescu mérnök bejelentette, hogy az Astra-gyár 20.000 lejjel járul a gyűjtéshez. Ezzei az ülés véget is ért.

Népszövetségi kiküldött érkezett Aradra.

Tanulmányut Románián át. — Tárgyalások az erdélyi magyar kisebbség aradi vezéreivel.

Ruyssen professzor nyilatkozata az Aradi Közlönynek

(Sajdtudósítónktól.) Goldis László kultuszminiszter táviratilag értesítette Robu János dr. polgármestert arról, hogy Theodore Ruyssen, a népszövetségek uniójának vezértitkára Aradra érkezik és itt a magyar kisebbség vezetőivel óhajt érintkezésbe lépni. Robu dr. polgármester a távirat tartalmát közölte Barabás Bélával, a Magyar Párt elnökével és intézkedett, hogy Ruyssen professzor, a bordeaux-i egyetem filozófiai tanára megfelelő fogadtatásban részesüljön Aradon. Munkatársunk ma délután felkereste a nagynevű professzort Központiszállóbeli lakásán és az interjú során a következőket tudta meg Ruyssen vezértitkártól utjáról, küldetéséről és céljairól:

A Népszövetség érdekében dolgozó egyesületek már minden országban megalakultak. Romániában Bucurestii-t székhellyel működik egy ilyen egyesület, amelynek elnöke Pangratli szenátor egyetemi tanár. A magyarországi egyesület elnöke: Apponyi Albert gróf. Az Unio vezértitkára minden esztendőben meglátogat néhány országot és tapasztalatokat szerez a nemzetközi fórumot érdeklő ügyekről. Ilyen így például a kisebbségi kérdés, amelyet a békeszerződés, mint nyitott sebet hagyott Európa testén. Ruyssen vezértitkár tavaly Spanyolországban járt, ezúttal Bulgáriát, Romániát s Jugoszláviát látogatja meg.

Bucurestiben Ruyssen professzor Mitiloneu külügyminiszter meghívására nagy előadást tartott a nemzetközi kisebbségi kérdésről a bucuresti-i egyetemen. Hosszasabban tárgyalt még Goga Octavian külügyminiszterrel, akinek személye és kvalitása nagyon megnyerték a francia többséget. Goga szerint Románia az ő nemzeti kisebbséget a legdemokratikusabb szellemben kezeli és jogaikat tiszteletben tartja. Ha vannak még sérelmek a kisebbségeknek — mondotta Goga — ezeket az új kormány minden tekintetben orvosolni fogja. Ruyssen tanárnak módja volt azonkívül Brandschi Rudolf dr.-ral, a szász nemzeti kisebbség vezetőjével is beszélgetést folytatni. Brandschi általában kedvező képet festett a németek romániai helyzetéről, csupán az új iskolatörvény rendelkezéseit kifogásolta és a közgazgatás egyes hibáira mutatott rá.

Bucurestiben nem volt alkalma a magyarság képviselőivel találkozni s pontosan kiszámított ideje sem engedte, hogy Clujra menjen, a Magyar Párt központi vezetőségéhez. Bucurestiben őt úgy informálták, hogy Aradon is találkozhat a magyar kisebbség hivatalos vezérével és mivel Arad utjába esik Jugoszláviába mentében, úgy határozott, hogy az aradi magyaroktól szerez információkat kisebbségi helyzetükről.

Ma délután 4 órakor Ruyssen professzor felkereste lakásán Barabás Béla dr.-t, a Magyar Párt elnökét, ahol Parecz Béla dr. képviselőjelölttel és Széll Lajos dr.-ral, a Magyar Párt alelnökével tartott konferenciát

a magyar kisebbségi kérdésekről. A francia és német nyelven lefolyt tárgyalások bevezetéseképpen vázolta Ruyssen tanár a nemzetközi Unio szervezetét és céljait. Elmondotta, hogy az Unio négy éves fennállása óta jelentékeny működést fejtett ki. Nagyon sok panasz érkezett hozzájuk az egyes országokban működő szövetségek részéről és ezeket a panaszokat minden esetben lelkiismeretesen megvizsgálták és sokat intéztek el közülük békés uton, mindkét fél megalapozására.

— Én magam — mondotta a vezértitkár — könyvet írtam a nemzeti kisebbségek védelmére és a könyvnek olyan sikere volt, hogy nemsokára már megjelenik a második, bővített kiadása is. Így tehát bátran mondhatom, hogy alaposan ismerem a kisebbségi kérdéseket és azok megoldásánál egyetlen célom van csupán: igazságot szolgáltatni.

Kijelentette azután, hogy a ro-

mániai magyar kisebbség ügyében is tájékozódni óhajt és ezért felkérte a jelenlevő urakat, informálják tárgyilagosan a helyzetről. A Magyar Párt képviselői statisztikai adatokat és törvénykönyvi citátumokkal alátámasztott tartalmú, de elfogulatlan előadásban terjesztették elő az erdélyi magyarság jól ismert és százszor is hangzottatott sérelmét, majd az előadás végén megjegyezték, hogy az új kormány, amellyel különben választási paktumot is kötöttünk, komoly ígéretet tett a sérelmek gyors orvoslására.

A professzor köszönetet mondott az informatív jellegű előadásokért, amelyekről jegyzeteket készített és az adatokat tudomásul vette. Ruyssen vezértitkár holnap reggel utazik el Aradról Belgrádba, ahonnan egy napi tartózkodás után lakóhelyére, Bruxellesbe tér vissza.

SPORT

Eldöntetlenül végződött a magyar football-derby.

A bajnokságot végleg eldöntötte, de a hegemonia kérdését nem tisztázta a gyengén sikerült FTC—MTK mérkőzés. — Az UTE lendületes formában.

(Budapest, május 11. Az Aradi Közlöny tudósítójától.) FTC—MTK 1:1 (1:1). Amiben tiukon mindenki reménykedett, ami a hívős idő dacára közel 30,000 futballrajongót hajtott ki a Hungária-utj pályára: a magyar football-derby, az FTC—MTK-mérkőzés szünként, olykor kétségbeesítő unalmasan zajlott le. Az annyira várt és az osztrák-magyar mérkőzés nagy kudarcra után is még egyre remélt fordulat ismét elmaradt. Tervszerű akciók csak nagyritkán csillantak elő, amelyek nem igen voltak elegendők, hogy a közönségnek lassan fagyosra forduló hangulatát kiengeszteljék. Csupán a játék első félórája adhatott némi vigasztalót, amely az FTC kétségtelenül nyomászó fölényében folyt le. De később a mérkőzés teljesen visszahanyatlott és az MTK a II. féldőben levő irányítása sem tudta ismét talpraállítani a játék nivóját. A játék kérépéről az alábbiakban számolunk be:

Pillanatnyi MTK támadás után az FTC nagy offenzívába kezd, amelyet leginkább Kohut vezet. A 20. percben van az első veszélyesebb helyzet az MTK kapuja előtt, mert Senkey kézzel tiltja le a labdát, a megittelt tizenegyest Kohut nagy erővel középre küldi, Remete ököllel kornerre ment. Néhány MTK leszökés után a 30. percben Blum ideálisra szokottá Kohutot, akinek félmagas centerét Pataky átéli és a labdát Varga kapásból élesen jobb sarokba lövi (1:0). A goal után enged az FTC az iramból és mezőnyjáték alakul ki. Már már ugylátszik, hogy az FTC

goalelőnyével zárul a féldő, amikor a 44. percben Opatá—Molnár—Braun összejátékából utóbbi szépen centeréz és az összekötő helyére huzódott Jenny a korán vetődő Huber mellett egyenlít. Széles időben kezdődik a II. féldő. Az iram nagyon lelanyult, a játékosok a sáros talajon erősen fáradtak s lassan az MTK állóképessége kerül fölénybe. A 12. percben Braun, majd Jenny lövéssel ijeszti meg az FTC híveit. Rövid időre újból fellángol az FTC támadó kedve, de Mácsai kétszer is hibáz. Az utolsó negyedőrában az MTK három korneret is elér — eredmény nélkül. A játék végül teljesen ellaposodik. Az FTC-ből különösen Fuhrmann, Mácsai és Kohut emelkedtek ki. Az MTK csapatából kiválókép Rebró tünt ki, mellette Opatá és Jenny játszottak okosan. Klug Frigyes vezette a mérkőzést. — Egyéb bajnoki eredmények: UTE—III. Ker. 7:0 (2:0). Szenzációs eredmény. KAC—VAC 2:2 (0:0). BEAC—Törekvés 2:2 (2:1). ETC—33 FC 3:1 (1:0). A pesti bajnokság állása jelenleg a következő: 1. FTC, 2. MTK, 3. UTE, 4. Vasas, 5. NSC, 6. III. Ker., 7. KAC, 8. 33 FC, 9. ETC, 10. BEAC, 11. VAC, 12. Törekvés.

O A kettős ünnep mérkőzésel. Arad. AMTE—Hakoah 8:2 (1:0). Bajnoki mérk. A mérkőzést — pontos képet nyújtva — két különálló részre osztanunk: a játék első kétharmadára, melyben a Hakoah bámulatos játékkal szinte nyitotta tette a küzdelmet és a játék harmadik harmadára, ahol a teljes összeroppanás

állott be a Hakoah részéről. Amer II. (3), Stoffa (2), Auer I. (2), Teleky, illetve Lengyel Endre és Hartmann Bandi a goallövők. — AMTE—Gloria-CFR 4:3 (2:1). Barátságos mérk. Változatos, de nem nagy érdekű mérkőzés. Győzött a pillanatnyilag szerencsesebb csapat. A mezőny legjobbja Boros volt. Teleky (2), Auer II. és Auer I. az AMTE. Tulescu (2) és Boros a Gloria-CFR goalszerzők. Pálffy Gyula vezette a mérkőzést. — ATE—Wacker 6:0 (1:0). Trainingjellegű mérkőzés. Az ATE fölényes, sőt elbizakodott játéka az I. féldőben csak egy goalban jut kifejezésre, a II. féldőben magára talál és sorozatosan lövi goaljait. Biró: Fövényi István. — Banatul—Intelegerea 4:1 (2:1). Barátságos mérkőzés. — Curtici. Unirea—Frontiera 2:1 (1:1). II. oszt. bajnoki mérk. — Jimbolia. Olympia—ZsSE 3:1 (1:1). — Olympia—ZSMTE 3:2 (1:1). — Timisoara. TAC—nv. Törekvés 2:1 (1:0). — TMTE—nv. Törekvés 2:2 (0:1). — Oradea-Mare. Universitatea—Bihorul 1:1 (0:0). — Cluj. Victoria—KAC 3:2 (1:2). — RMS—Husosok 1:1 (1:0). — KKOSE—Vasas 2:1 (1:1). — CFR—Universitatea 3:1 (2:1).

O Az AAC és a II. osztályu válogatott Juvölgyében. AAC—VSC 1:1 (0:0). A rendkívül sáros pályán nem tudott a játék kibontakozni. A II. féldő 24. percében Gruber lövi a vezetőt, melyet csak a 40. percben tud a VSC Barabás által equalizálni. Biró: Weinert. — AAC—CAMP 1:0 (0:0). A fáradt AAC-ra nézve igen értékes eredmény. Az egyetlen goal Gyebrovszky II. érdeme. Biró: Steinhübel. — AC—Jiu—II. oszt. vál. 3:1 (1:1). Első féldőben még egyenrangú ellenfelek küzdelme, mely mindkét résztől egy-egy goalban kerül kifejezésre. A második féldőben az aradiak kiüladnak. Steiner lötte az AC—Jiu három, Stumper a II. oszt. válogatott goalját.

O Válogatott football-mérkőzés lesz f. hó 13-án (Áldozócsütörtökön) d. u. 3 és 5 órai kezdettel a Gloria-CFR pályán, még pedig 3 órakor Arad—Timisoara ifjusági válogatott, 5 órakor pedig Timisoara és Arad válogatott. Több mint 5 éve, hogy Timisoara válogatottja nem játszott Aradon s így a sportközönség türelmetlenül várja a nagy összecsapást, annál is inkább, mert az utóbbi időben Aradon járt csapatok szép játékokat mutattak.

O Megjelent az „Erdélyi Sport” legfrissebb száma, a szokott jó tartalommal. Részletes beszámolót nyújt a kettős ünnep mozgalmas sportjáról. Minden sportembernek meg kell vennie.

O Külföldi eredmények. Szombat. hely. Vasas—SzSE 4:2 (2:1). Érsekújvár. NSC—ESE 3:0 (1:0). Bécs. Amateure—Rapid 5:0 (4:0). Hertha—Sportklub 4:1 (1:0). Vienna—Simmering 3:3 (1:1).

O Olaszország 3:2 arányban legyőzte Svájcot. Milano. Az olaszok már 3:0-ra vezettek az I. féldőben, amikor újratekzés után a lelkes svájciak a minimumra csökkentették az olaszok könnyűnek vélt győzelmét.

Apold PODOL-!a!

Rátvay Anna növendékeinek hangversenye.

Gyönyörű műsorral és kitűnő szereplőkkel mutatkozott be vasárnap este a Kulturpalotában Rátvay Anna, mint tanárnő, akit mint előadóművésznőt Arad közönsége már megtanult értékelni és nagyrabecsülni. Minden tanítványa és a műsor minden száma a kiváló tanárnő hozzáértéséről, tudásáról és izléséről tett bizonyosságot. A programszámokat ügyes kézzel állította össze és ezért azt mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel kísérte a szépszámu közönség, amely nagyon sok tapssal honorálta az estély minden résztvevőjét. Az ünneplés, a taps természetesen elsősorban a tanárnőt illeti, mert a szereplők tudása és haladása az ő nagyszerű pedagógiai képességeit dicsérik. Haydn hatkezes menüettjét Drágos Stella, Stoinescu Délia és Kornet Manciu nagyon szépen tol mácsolták. Wagner „Tannhäuser”-ének négykezes indulójával Marton Ilus és Oláh Gizi arattak megérdemelt sikert. Gounod „Faust”-jának egy hatkezes részletét Badalik Rózsa, Nuszbaum Sári és Oláh Imre adták elő kitűnően. Mozart egy hangversenyművét Stoinescu Mircea és Ottovay Gitta adták elő annyi művészi készséggel, amely már a legértékesebb műkedvelőnövót is meghaladja. Stoinescu Mircea Liszt második rapszódiaját is játszotta s ezzel csak újabb tanúságot tett arról, hogy kivételes képességek birtokosa. Ottovay Gitta szereplésének értékét emeli, hogy beugrasszerűen vállalta a kíséretet és mégis a legszebben oldotta meg feladatát. Ottovay Gitta Verdi „Traviata”-jának egy részletével aratott még frenetikus sikert. Finom billentése, nagyszerű ujjtechnikája és elmélyedő, érzéssel teljes játéka intelligens, megértő művészlélekre vallanak. Grünbaum Annie a legjobb zongoristák közé tartozik, aki Beethoven patetikus szonátáját pompás előadásban interpretálta. Meleg sikere volt. Krug „Álomkép”-ét Rónay Vilma szép zongora aláfestésével Oláh Gizi, Marton Ilus, Scharfstein Elli, Dittrich Hédi, Marton Klári, Rónay Iduka és Badalik Rózsa mutatták be. Lange csárdajelenetét Kalmár Lili kitűnő zongorakiséretével Rónay Vilma, Wiesel Zoli, Rónay Iduka, Drágos Stella, Kornet Manciu, Dittrich Hédi, Kalmár Tibi, Holota Zoltán, Oláh Imre és Marton Tibi adták elő. Mozart D-moll fantáziáját Badalik Rózsa, Rónay Iduka, Stoinescu Mircea és Wiesel Zoli személyesítették meg és a szép zongorakiséretet Scharfstein Elli adta, Moszkovszky „Bolero”-jának szereplői Matusik Lenke, Kornet Manciu, Onca Vetta, Marton Ilus, Drágos Stella, Kalmár Lili, Oláh Imre és Kalmár Tibi voltak. A zongorakiséret Oláh Gizit dicséri. Schumann „Papillons”-jának álarcosbál jelenetét Ottovay Gitta, Matusik Lenke, Drágos Stella, Onca Vetta, Fessler Béby, Marton Ilus és Klári, Stoinescu Délia, Kalmár Lili, Dittrich Hédi, Scharfstein Elli, Kornet Manciu, Oláh Gizi, Badalik Rózsa, Rónay Vilma és Iduka, Martics János,

Stoinescu Mircea, Kalmár Tibi, Marton Tibi, Oláh Imre, Wiesel Zoli és Holota Zoltán mutatták be. Matusik Juci zongorajátékában Schumann minden szépségét tökéletesen interpretálta és játékaival sok tapsot érdemelt ki. Az előképek táncszámait Weichert Paula lejtette és rengeteg taps, virág köszöntötte ezt a kitűnő táncosnőt, aki plasztikusan szép mozgulataival, temperamentumával és tánc tudásával versenyezhet a hívatásbeliekkel is. Az előképek rendezése Faludy Károly ügyességét és tudását igazolták. Kalmár Lili még két nagyon bájosan előadott számával aratott sikert, Kalmár Tibi pedig ördög-monológjával érdemelt tapsokat. Jódy Ká-

roly műdalai nagy hatást keltettek és a sok tapsra még ráadást is kellett, hogy adjon. Stoinescu Délia és Marton Ilus román nemzeti tánca nemcsak az ügyes táncosnőket, hanem Kiss Ancy tánc tanárnőt is megérdemelt sikerhez juttatta, akinek tanítványaival mindketten. Krudy „A levél” című kedves játékában Fessler Béby eredeti színésztalentumnak bizonyult, aki szép beszédével, intelligens játékaival és bájos megjelenésével nagy sikert aratott. Nagyon kedves volt Kalmár Lili és az együtttest Jódy egészítette ki. Végeredményképpen megállapítható, hogy Rátvay Anna bemutatkozása jelentősen nagy sikerrel járt.

tén megállapították a mentők és tüzoltók, hogy ön- és közveszélyes örült. Tizenkét teljes óráig voltam kényszerzubbonyban és másnap este félhatkor elmebeteg társammal együtt az angyalföldi tébolydába szállítottak bennünket és csak ott sikerült némileg kipihenni izgalmaimat. Persze az orvosi vizsga után nyomban ki-eresztettek...

Jenő rutul becsapta Margitot.

'Az urileány titokzatos szerelmi regénye. — Keresik a ravasz csábitót.

(Saját tudósítónktól.) Néhány nappal ezelőtt egy ismert előkelő uricsalád illetékes helyen bejelentette, hogy 18 éves Margit nevű leányuk eltűnt. Nagy eréllyel kezdtek nyomozni, de a leányt sehhol sem tudták megtalálni. Három nappal később azután az urileány visszatért szüleihez. De hiába kérdezték, faggatták, hogy hol volt, a leány nem akarta elárulni, csak annyit mondott, hogy vidéken járt.

Tegnapelőtt a leány ismét elment hazulról és csak késő este tért haza. A szülőknek ekkor feltűnt, hogy a leánynak szeme nagyon ki van sirva. Ismét faggatni kezdték, hogy mi a baja és a leány ekkor zokogva mondta:

— Most már elárulhatom, mert ugyanis becsapott a gazember. Nem jött el a randevúra.

Sirva mesélte el ezután, hogy nemrégiben ismerkedett meg egy 25 év körüli fiatalemberrel, aki nagyon elegánsan volt öltözve. A fiatalember udvarolni kezdett neki és ettől a naptól kezdve igen gyakran találkozott is a leány a fiatalemberrel, aki azt ígérte neki, hogy elveszi feleségül, de előbb szeretné jobban megismerni.

— Erre itt nincs alkalmam — mondotta a fiatalember — mert nincs időm, hogy hosszabb időt töltsék magával, ezért kérem, ránduljon ki velem autón, az utón majd beszélgetünk. Estére autón visszajövünk és a szüleivel sem lesz semmi baja.

A leány hallgatott a fiatalember csábító szavára és el is ment vele egy közeli városkába. Ott a fiatalember szállodába vitte a leányt és három napig ott tartotta. A harmadik napon a fiatalember autón visszahozta a leányt. Azt ígérte, hogy majd felkeresi a szüleit és megkéri azoktól a 18 éves Margit kezét.

— Két nap óta hiába keresem — zokogta a leány szüleinek — sehhol sem találom, a megjelölt randevuhelyen sem jelent meg. Csak azt tudom róla, hogy Jenőnek hívják és állítólag banktisztviselő.

A leány szülei az esetet bejelentették s már meg is indították a nyomozást a titokzatos Jenő kézrekerítésére.

HA LAPUNK részére közölni valója van, telefonon is bemondhatja. TELEFON SZÁM 151.

LEGUJABB.

Letartóztatták Zelea-Codreanut.

(Bucuresti, május 11.) Zelea-Codreanut, az ismert diákvezért, Manciu rendőrprefektus gyilkosát, ma Focsaniban letartóztatták és had-

biróság elé állítják, mert a putnai prefektust azzal fenyegette meg, hogy miként Manciu, őt is lelövi.

Szabaddá tették a petróleum-kivitelt.

(Bucuresti, május 11.) Ma este minisztertanács volt, amelyen Averescu tábornok közölte, hogy Muscolini Románia iránt érzett barátsága jeléül 200 millió kölcsönt ajánlott fel, amely tíz-tizenöt év alatt volna

törlesztendő. A kormány köszönettel elfogadta a kölcsönt s egyben elhatározta, hogy redukálja a fa, liszt és a marha kiviteli illetékét, a kátrány és petróleumtermékek kivitelét pedig szabaddá teszi.

Alőrült a Turulmadáron.

Egy budapesti újságíró felmászott a Ferenc József-hid tetejére s mint közveszélyes elmebeteg bevitték az örültek házába.

(Budapest, május 11.) A budapesti örülteknek legkedvencebb kiránduló helye a Ferenc József-hid turulmadara. A husz emeletnyi magasságu sasmadár páncélhátán szoktak megpihenni a pesti elmebeteg és onnan a tüzoltók és mentők tudják csak szép szóval, vagy erőszakkal lecsábítani és kényszerzubbonyba pakolva az elmebeteg betegeket szállítani. A szerencsétlen betegek eme kedvenc szokását egy vállalkozó szellemű és ötletes pesti újságíró felhasználta arra, hogy egészséges aggyal bekerüljön az elmebetegintézetbe és kalandjairól beszámoljon a szenzációra éhes pesti közönségnek. Az elmúlt napokban jelentettük, hogy a tüzoltók egy elmebeteg fiatalembert szedtek le a turulmadárról és az angyalföldi tébolydába vitték. Ez az állítólagos elmebeteg az újságíró volt, aki most így írja meg izgalmas kalandját:

— Be akartam jutni az elmebetegintézetbe. Tegnap éjjel hazamentem, rongyos ruhákat öltöttem magamra és fél 2-kor a Ferenc József-hidon voltam s elkezdtem kapaszkodni a turulmadár felé. Meglehetősen hideg tavaszi éjszaka volt, a rendőr fázósan bujt a hidpénztár fiukéjébe. Négykézláb kellett kapaszkodnom a vastraverzek között, mert attól féltem, hogy lesodor a folyton fokozódó szél. Lent a szédítő mélységben hívogatóan csobogott a Duna, szédülni kezdtem és úgy éreztem, hogy legjobb volna be-

levetni magam a bársonyos sötétségbe. A szemergő eső jéghidege eszembe jutatta eredeti tervemet és a magammal hozott kavicsokat dobálni kezdtem arrafelé, a merre a rendőrt sejtettem. Később egy konflis két lámpája tűnt fel és a kocsit ép alattam zörgött át a hidon. A kocsit vettem célba a kavicsokkal és kiabálni kezdtem:

— Első század rohamra indulj! A fiakkere meghalloita kiáltásomat, szólt a rendőrnek, aki oda-sietett és szelid, behelző hangon felszólított hozzám:

— Ne bolondozzék fiatal ur, jöj-jön le onnan!

De én nem mentem le, hanem újabb katonai vezényszavakat ordítottam a mélységbe. Közben tömeg gyülekezett a hidon, a rendőr pedig sietett telefonálni a mentőkért és tüzoltókért. Husz perc telt el, míg azok megjelentek, életemnek legkínosabb husz perce. Az eső zuhogott és én börig ázva sejtettem, hogy nem kerülöm el a tüdőgyulladást. Megérkeztek a mentők és tüzoltók, nyikorgott a tolólétra s a reflektor fényében láttam, hogy három tüzoltó kapaszkodik felém. Előbb szép szóval próbáltak rábírní, hogy hagyjam ott veszedelmes helyemet. Mikor én erre tovább vezényeltem a láthatatlan hadsereget, ők igazán dicséretreméltó önfeláldozással hozzám férkőztek és összekötözve szállítottak le a tömeg közé, amely megéjjenezte a nyaktörő mutatványt.

A mentők beszállítottak a központi ügyeletre és ott kényszerzubbonyba szorították didergő, ázott ruhába burkolt testemet. Egy cellába zártak, ahová később egy Ujpestről hozott elmebeteg is elhelyezték. akiről „szin-

Leégett a gőztéglagyár Aradon.

Borzalmas tűzvész pusztított tegnap délután. — Hét millió lej kárt okozott a tűzveszedelem. — Allítólag gyújtogatás okozta a tüzkatasztrófát.

(Saját tudósítónktól). Vasárnap délután nagyarányú tüzkatasztrófa pusztított az aradi Első Gőztégla és Cserépgyár radnai-uti telepén, amelynek egyik hatalmas szárítója teljesen porrá égett. De a gépház és a kigyulladt szárító közelében levő felülepítmények, csigák és prések is alaposan megrongálódtak. A hatalmas tüzről, amely több millió kárt okozott, az alábbi részletes tudósítás számol be:

Dühöngő szélvihar közben gyulladt ki a szárító.

Három óra előtt néhány perccel a Calea Radnein sétálók észrevették, hogy az aradi Első Gőztégla és Cserépgyár egyik kétemeletes szárítójának tetőzetén lappangó füst terjed, majd néhány pillanat múlva szilaj lángnyelvek törnek a magasba. Kiáltozni kezdtek, sőt néhányan a kigyulladt szárító felé futottak, a melynek közvetlen szomszédságában ott lakó munkáscsaládot kártyázás közben találták. A szerencsétlenek eleinte nem akartak hinni a vészírben, majd látva, hogy a füst felett ropogva ég a tető, megriadva, tehetetlenül állottak a veszéllyel szemben. Szerencsére ebben a pillanatban érkezett a színhelyre a gyár egyik igazgatótulajdonosa, Schnitzler József, a kinek az intézkedésére vészjellet adtak le, elzárták a villanyhuzalokat és a gépszijákat és értesítették a tüzoltókat. Az esős idő dacára a lángok közben gyorsan tovább harapódtak a tetőzetem és már a gépházat fenyegették, sőt mire a tüzoltók megérkeztek, a közben keletkezett hatalmas szélvihar ötven-hatvan lépésre freccsentette szét a borzalmas szikraport, úgy, hogy az égő szárító közelében lévő ölfarakások is lángrobbantak és körülbelül száz lépésnyi körzetben elviselhetetlen lett a forróság.

A rossz terep miatt sokáig nem lehetett használni a gőzfeoskendőt.

A kétségbeesett pillanatoknál nővelte az a körülmény is, hogy a vizenyős, hepe-hupás terepre az új, hatalmas gőzfeoskendőt bevinni a lehetetlenséggel volt határos és így percek múltak el, míg a könnyebb szerelvények megérkezése után az oltáshoz hozzáfoghattak. Ekkorra már menthetetlenül vált a teljesen lángbaborult kétemeletes épület és csak annak izolálására lehetett gondolni. Hatalmas erőfeszítéssel, nagynehezen sikerült a szerelvényekkel bejutni az égő szárító mögé, ahonnan egyszerre három sugárral támadtak rá a lángban álló tetőzetre, amelynek nemcsak a felső váza volt fenyőfából, hanem a padlásán is több ezer darab könnyen égő és cserépszárításhoz használt

fenyőfa-formák voltak felhalmozva.

Veszedelemben forgott az egész környék.

Az égő szárítót a gépházról csak egy keskeny folyosó választotta el és a tetőzete majdnem összeért a lángban álló épület tetejével. A körülményes helyzet és a nagy forróság miatt ugyyszólván csak emberfeletti erővel lehetett keresztültörni a gépházba tolt fűtőfűstgomolyagom és az egyik sugár közvetlenül az égő szárító alól kövelte a víz a már szintén lángrobbant gépház tetőzetének alsó peremére. De utat tört magának a tűz a telep nyugati részén levő és a kémény előtt szemben álló két szárító hidján keresztül is szel át a hid alatt felhalmozott fenyőfa-törzsek meggyulladását könnyen megindíthatta volna az amugy is vizenyős talajra épített hatalmas kéményt. De borzalmas pánikot szült még az a körülmény is, hogy a mind nagyobb erővel tomboló szélviharban attól lehetett tartani, hogy a szél a tüztől mintegy kétszáz méterre lévő Vulcu Maxim-féle benzinkutáig is elhordja a zsarátokot, amely esetben a felrobbant benzinkészlet irtózatos robbanást idézhetett volna elő a környéken.

A kétségbeesett erőfeszítést igénylő oltás munkálatait viszont rendkívül megnehezítette a szivócsövek rövidege, mert emiatt még az egészen közel lévő Maros vizét sem lehetett közvetlenül a sugarakba szivni és a nagymennyiségű vizet csak az állandóan mozgásban lévő négy-öt tartály szolgáltatta.

Gyújtogatás okozta a tüzet?

A kivezényelt rendőri és katonai szakasz és az odasereglett kiváncsiak segítségével a tüzoltóknak három óra alatt sikerült elfojtani a borzalmas tüzet, amely teljesen elhamvasztotta a hatalmas szárítót és több kisebb épületet is megrongált. Valamivel hat óra után Mihajlovics Gyula tüzoltóparancsnok intézkedésére beszüntették a sugarak működését és a rendőri bizottság közbenjöttével előzetes tűzvizsgálatot tartottak, amelyen megállapítást nyert, hogy a tűz kitörésekor a villanyáram nem volt bekapcsolva és a szárító alján levő szárítókémencék is légmentesen el voltak zárva. A tüzet tehát csak gondatlanságból, vagy szándékosan elkövetett gyújtogatás okozhatta. A rendőrség kihallgatta a gyár egész személyzetét, mindössze azonban egyetlen gyanús körülmény merült fel. A gyár fűtőjének vallomása szerint közvetlenül a tűz keletkezése előtt egy barnaruhás, ismeretlen férfi kereste a gyár igazgatóját és a közben szemet talicskázó fűtőt a néhány perc múlva lángbabo-

rukt szárító mellett lévő fűtőházig kísérte, sőt a hidon a szárító padlására is felment. A titokzatos idegen azonban nyomtalanul eltűnt és így a rendőrség egyelőre csak a fűtőt vette őrizetbe, akire az ünneppnap délutánján a gyártelep teljes felügyeletét bízta.

Hét millió lej körül van a tűzvész okozta kár.

Munkatársunk beszélt a gyár egyik igazgatójával, Schnitzler Józseffel, aki a telepen lakik és akit a váratlan szerencsétlenség rendkívül lejutott. Schnitzler József igazgató szerint a tüzet kizárólag gyújtogatás okozhatta, sőt azt tartja valószínűnek, hogy bizonyos titkos machinációról van szó. Szerinte a tűz legalább hét millióra tehető effektív értéket pusztított el, a tönkrement anyagok és a megrongált szárítók újjaépítése azonban több mint húsz millióba kerülnek. De rendkívül nagy veszteséget szenvedett a vállalat azért is, hogy a tüzkatasztrófa több hónapra megbénította az üzem teljes működését és hogy a leégett szárítóban több százezer félig kiégett téglát is tönkre ment, amelyet zárós határidőre kellett volna leszállítani.

Jön! Jön!
Rin-Tin-Tin
a híres farkas kutya!

Rókaboák tolvaja.

Az aradi rendőrség elfogta egy aradi borkereskedő fosztogatóját.

(Saját tudósítónktól.) Sikerült fogást csinált tegnap délelőtt Rasztig István az aradi államrendőrség vezető detektívje. Két héttel ezelőtt Czitrom Mór aradi borkereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy raktárából néhány rókaprémet elloptak. A tolvajt a legközelebbi nyomozás dacára sem lehetett elfogni. Annál meglepőbb volt a kereskedő későbbi feljelentése, amely szerint a titokzatos tolvaj rendszeresen lopkodja a rókaprémeiket. A lopások olyan vakmerően ismétlődtek, hogy az elmúlt hét végéig kezen száz darab rókabőr lopott el a rejtélyes tolvaj. A legutóbbi feljelentés után Rasztig István detektív a helyszínen alapos vizsgálatot tartott és a raktár egyik sarkában felfedezett egy pléh cigarettatárcát. A talált corpus delictit vette a nyomozás alapjául és hosszas utánjárással sikerült megtudnia, hogy a tárca Szelezsán István tulajdona volt, aki néhány hónappal ezelőtt a feljelentő cég szolgálatában állott. Tegnap délelőtt előállította a rendőrségen Szelezsán Istvánt, aki rövid vallatás után beismerete, hogy az ötszáz rókaprém lopásokat ő követte el. A hátulsó udvaron sikerült bemászni a kerítésen és a sötét-

ség leple alatt az egyik padlásra ment. Onnan a háztetőre jutott és a háztető egyik szelelő lyukán a cég padlására és onnan a raktárba lopózott. Ugyanezen az uton távozott el megterhelve rókabőrökkel. A legutóbbi lopás alkalmával szerencsétlenségére kiejtette tárcáját, de nem volt ideje, hogy megkeresse. A bőroket több temesvári kereskedőnek adta el, akik állítólag potom áron vásárolták meg tőle. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást az ellopott prémelek megkerítésére.

Dohnányi május 14.

M O Z I.

xx „Az erő és szépség utja“ film-bemutató az aradi Apollóban. „Ép testben ép lélek“ jelszóval indul az a nagyszabású film, amelynek témája a modern testnevelés. A zsúfolt nézőtér s a közönség tetszésnyilvánítása legszebben illusztrálják a kiválóan megrendezett film nagy sikerét. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx A „Montmartrei Vénusz“ az aradi Urániában. Lya Mara kiváló filmstar ismét egy nagyszabású dekoratív filmben mutatkozik be a közönség előtt. A montmartrei Vénusz minden tekintetben felülmúlja eddigi alakításait. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Jön! Rin-Tin-Tin, a híres farkas-kutya.

xx „Varieté“, a szezon legszebb és legnagyobb filmje, a főszereplők Putty Lya és Emil Jannings.

Elsőrendű vállalathoz
társ kerestetik

150—200 ezer lej tőkével.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

AZ ARADI
APOLLOBAN
ma

Erő és szépség utja

film a modern testnevelésről.

**Hogyan neveljük
gyermekünket?
Hogyan őrizzük meg
fiatalságunkat?!**

Ezekre a kérdésekre ad választ az

aradi APOLLÓ mai műsora

Az előadások 1/5, 6, 1/8
és 9 órakor kezdődnek.

VARIETE a szezon egyik legnagyobb filmje! **Emil Jannings és Lya Putyval a főszerepben.**

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Csütörtökön lesz döntés a vámilletékek ügyében

(Bucuresti, május 11.) A kormány tagjai között állandó megbeszélés folyik a vámilletékek ügyében. Olyan formulát keresnek, amely biztosítja Románia érdekeit anélkül, hogy sértené ama barátságos államok kereskedelmének és iparának érdekeit, a melyektől nagyobb mértékben importálunk. Két formulát javasolnak. Az egyik a behozatalt az elmúlt évinek 40—50 százalékára kívánja redukálni, a másik megol-

dás szerint nem léptetik életbe az átmeneti vámtarifákat, hanem érvényben hagyják a Bratianu Vintila-féle védővámokat, amelyek április 1-én léptek életbe. Mindkét álláspont megegyezik azonban abban, hogy a kiviteli illetékeket csökkenteni kell, mert elegendő készletek állanak rendelkezésre kivitel céljából. Csütörtökön ismeretessé válik a kormány erre vonatkozó elhatározása, valamint a devizaellenőrzés ügyében fogantatandó intézkedés.

Zürichben 1.99.50, Párisban 11.90 a lej.

Helyi valutaárak. (Május 11.) Aru: Dollár 261, angol font 1260, cseh korona 7.70, francia frank 8.20, líra 10.50, dinár 4.40, schilling 37, hollandi forint 98, márka 62, magyar korona 272, svájci frank 50. Pénz: Dollár 255, angol font 1240, cseh korona 7.20, francia frank 7.95, líra 10, dinár 4, schilling 36.50, holland forint 90, márka 60, magyar korona 290, svájci frank 49. **Kifizetések:** Newyork 263.50, London 1280, Prága 7.81, Páris 8.35, Milánó 10.72, Zágráb 4.66, Bécs 37.25, Amsterdam 106.20, Berlin 63, Budapest 270, Zürich 51.

Zürichi tőzsdényítés. (Május 11.) Berlin 123.05, Amsterdam 207.70, Newyork 516.75, London 2509.50, Páris 16.15, Milánó 20.65, Prága 15.30.50, Budapest 72.30, Belgrád 912.50, Bucuresti 1.99.50, Varsó 50.50, Bécs 72.95.

Zürichi tőzsdézárlat. (Május 11.) Berlin 123, Amsterdam 207.80, Newyork 516.80, London 2510.50, Páris 16.17, Milánó 20.62.50, Prága 15.30.50, Budapest 72.30, Belgrád 9.11.50, Bucuresti 1.99.50, Varsó 49, Bécs 72.95.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Május 11.) **Kifizetések:** Páris 8.10, Berlin 59, London 1210, Newyork 249, Milánó 10.18, Zürich 48.50, Bécs 35.50, Prága 7.48, Budapest 35. **Valuták:** Napoleon 950, márka 58, leva 180, török líra 1.25, angol font 1200, francia frank 8.10, svájci frank 48, líra 10, drachma 2.90, dinár 4.60, dollár 240, lengyel márka 25, schilling 35, magyar korona 35, cseh korona 7.45.

A budapesti Belvárosi Takarékpénztár üzleti forgalma 150 százalékkal emelkedett. Budapestről jelentik: A Belvárosi Takarékpénztár r. t. Székely Ferenc m. kir. udvari tanácsos elnöklete alatt megtartott közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéje 3 millió pengőben, tőketartaléka 1 millió pengőben, részvényeinek névértéke pedig 50 pengőben állapítsák meg. Evégből 20 részvény összevonása után egy 50 pengő névértékű új részvényt fog a takarékpénztár a régiéknél költségmentesen kiszolgáltatni. Az elmúlt üzletév 4.158.612.542 K tiszta nyereséggel zárult, melyből részvényenként 2500 K kerül osztalékképpen kifizetésre. A közzétett mérleg adatai a Belvárosi Takarékpénztár élénk üzletmenetéről tesznek

tanúságot. A takaré- és folyószámlabetétek összege 117.5 milliárd koronára, a hitelezők összege pedig 107 milliárd koronára emelkedett, ami az előző évhez képest 150 százalékos többletet jelent. A takarékpénztár váltótárcája 101.5 milliárd koronát tesz ki és jelentékeny tényezője a takarékpénztár mobilitásának. Az 1925. évi osztalék, a tőzsdei árfolyam alapján számítva, a részvények 9 százalékos kamatozásának felel meg. A felértékelés nagy óvatossággal történt, a kimutatott tőkén felül a takarékpénztárnak nem jelentéktelen belső tartalékai is vannak. Az intézeti bérház, mely békében 7 millió aranykoronába került, csupán 2 és fél millió pengővel van felvéve, ami megfelel a mai bérhozádnak 8 százalékkal tökécsített értékének.

Művészet.

Szintársulatok vendégszereplése.

A cluji nemzeti színház és a román opera Aradra jön. — Az aradi szintgyi bizottság ülése.

Ma délben ülést tartott az aradi szintgyi bizottság. Našta Victor elnökletével. A bizottság megadta az engedélyt Vasilescu Virgilnek, a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatójának, hogy társulatával június 3-án Aradon játszasson, kikötve, hogy terembért fizetniük kell. Barsan szinigazgató május 21-ére kérte a színházat, amelyben társulatával az Antoniát akarja előadni román nyelven. Ezután felolvasták a szépművészeti miniszterium végzését, melyben megengedi Fekete Mihálynak, hogy szeptember 1-ig Temesváron, Aradon, Lugojon és Zombolyán játszasson. Azonban Aradra csak akkor jöhet, ha Maurer Béla szinigazgató már nem játszik itt. A bizottság tudomásul vette a miniszteri végzést. A kolozsvári Román Opera is Aradra jön e hó folyamán s tíz előadást tart. Az időpont még nincs megállapítva. Mivel május 15-én már Maurer Béla szinigazgató a nyári színházban akar játszani, a román társulatok a téli színházat veszik igénybe. Az opera 200.000 lej szubvenciót kap a várostól s nagy személyzettel érkezik, 50 tagú kórossal, 46 tagú zenekarral és 40 tagú balettel. Darabjai között Sába királynője, Miasszonyunk bohóca, Aida, Sámson és Delila, Tannhäuser, Lohengrin és Troubadour szerepelnek. Szóba

került még a Cantarea Romániei kulturpalotai vendégszereplése május 23-án, mivel az estélyre a színház zenekarát kérték kölcsön. Mivel az előadás estéjén próza megy a magyar színházban. Maurer szinigazgató előzékenyen rendelkezésükre bocsátotta a zenekart.

Az aradi színház heti műsora. Szerdán este fél kilenc órakor: Dr. Szabó Juci. Háromnegyed 11 órakor: Medgyaszay Vilma francia-magyar estélye. Csütörtökön délután fél 4 órakor: Alexandra. Este fél 9 órakor: Dr. Szabó Juci. Pénteken: Dr. Szabó Juci. (Tizedszer.)

A budapesti színházak műsora. Budapestről jelentik: A pesti színházak e heti műsora a következő: **Vigszínház:** szerda, péntek vasárnap: Seybold, csütörtök, szombat: Az alvó férj. **Magyar Színház:** szerda, csütörtök, péntek, vasárnap: Párisi kirakat, szombat: Dr. Szabó Juci. — **Belvárosi Színház:** Egész héten: Darázsfejszek. — **Renaissance Színház:** szerda: Szeretni, csütörtök: Ártatlan Don Juan, péntek: Öngyilkos élete, szombat: Szerelem és halál játéka, vasárnap: Erde. — **Király Színház:** Egész héten: A királyné rózsája. — **Fővárosi Operett-színház:** Andersen meséi, a pozsonyi ballet vendégjátéka. — **Városi Színház:** szerda, csütörtök, szombat, vasárnap: Paganini. péntek: Csókos asszony. — **Royal Orfeum:** II. Jenő. — **Andrássy úti Színház:** Elérhetetlen asszony.

A jelenkor legnagyobb zeneszerző és zongoraművész

Dohnányi Ernő

egyetlen hangversenye az aradi Kulturpalotában,

május 14.

Jegyek Sándornál Arad.

Kamarazenevel, 45 tagú zenekarral, szólókkal szerepelnek dr. Ungár haladó növendékei 13-án (Aldozócsütörtökön) a Kulturpalota nagytermében. Jegyek 20—100 lejig Klein papírüzletben.

Még 3 este megy csak Dr. Szabó Juci az aradi színházban, mert új premierek és vendégszereplések következnek. A kitűnő „Dr. Szabó Juci” nagyszerű szereplőit eddig minden előadásban zsúfolt házak ünnepelték és mindenki megállapította, hogy ennél kedvesebb, ötletesebb és szellemesebb vigjáték még nem került színre az aradi színpadon.

Jön! Jön!
Rin-Tin-Tin
a híres farkas kutya!

Medgyaszay Vilma a közönség óriási érdeklődése dacára is már csak egy estélyt adhat az aradi színházban és a mai estén teljesen új műsort nyújt. Európa egyik legkiválóbb dízeze Medgyaszay Vilma, akinek fellépései Budapesten is minden alkalommal ünnepi eseményt jelentenek.

Eggy Ghyssa haladó növendékeinek klasszikus táncestélye május 20-án a Kulturpalotában. Szenczió jelmezek és műsor. Jegyek Oláh & Co.-nál.

A bucaresti-i „Cantarea Romániei” 120 tagú ének-kara az aradi filharmoniai egyesület teljes zenekarával közreműködésével május 23-án tartja egyetlen hangversenyét az aradi Kulturpalotában. Jegyek Libraria Diecezana és Sándornál.

Az aradi Urániában
ma
Lya Marával
a főszerepben.

Montmartrei vénusz

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESÍTÉS.

Egyik ügyfelem, Mezey Ignác nagyszalontai bej. cég bor, sör és pálinka üzletét megvásárolni szándékszik, minek folytán az üzlet átruházási törvény értelmében felhívom nevezett cég hitelezőit, hogy követeléseiket 8 napon belül nálam jelentsék be, mert ellenesetben a későbbi bejelentések figyelembe nem vétetnek.

Szalonta, 1926. május 10.

Dr. GLÜCK ARON

2994

ügyvéd.

1000 db. GUMMIKABAT

érkezett

SZÁNTÓ és KOMLOS

céghez 16735

Arad, színház-épület.

Gummikabatok 850 L-től

Atfordítható

„Fregoli”

kabátok ... 2000 L-től

VARIETE a szezon egyik legnagyobb filmje!

Emil Jannings és Lya Putyval a főszerepben.

URODONAL

a vérelmeszesedés gyógyszere

**Szélhűdés
Reuma
Köves képződések
Vérelmeszesedés.
Idegkimerültség!**

Amikor a halántékon az erek kidagadnak, kezdetet vesz a vérelmeszesedés!

Közölve a párisi Orvosegyetemen 1908. nov. 10-én és 1908. dec. 14-én.

Hogy meggyőződjön a hatásról vizsgálta fölül orvosával

Az ember élete a vérkeringéstől függ. Védjétek meg az ifjúság vérereit az „URODONAL” használatával, amely kiküszöböli a vérelmeszesedést és ezáltal elejét veszi annak, hogy a véredények működése megakadjon és hogy a véredek falai kiszáradjanak.

Vérelmeszesedésnél a legelső feltétel megakadályozni annak továbbterjedését a vérerekben. A vérelmeszesedés elején egyedül a hűgysav idezi elő az erek kitágulását. Az „URODONAL”-al való energikus kezeléssel meggátolhatjuk a hűgysav felépését.

PROFESSEUR FAIVRE az Université de Pottieres belgyógyászati-klinika tanára (Franciaország).

CHATELAIN laboratóriumok az összes párisi klinikák szállítója. 2 bír, Rue de Valenciennes, Paris.

15 NAGY DIJ!

Romániai képviselő: **DROGUERIA „STANDARD”** Societate in nume colectiv Bucuresti.

FIGYELEM! FIGYELEM!

ARAD, Bulev. Regele Ferdinánd 47. sz.

Férfi fehérnemű gyári! — Speciális fehérnemű üzletet Raktáron tart és készít bármilyen férfi fehérnemű olkket hozott anyagból is. Eredeti gyári árak! Eredeti gyári árak!

Olcsó háze'adások!

Szabadság-tértől 2 percnyi távolságra emeletes ház 5 szobás, elfoglalható lakással, két uccára nyíló telekkel 1.200.000 lejért. — Piaclér közelében ujonnan építet nagyon szép 6 lakásos ház 2 üzlethelyiséggel, elfoglalható lakással, egymillió lejért. — Deák Ferenc-ucca végén magánház 4 szobás, fürdőszobás, elfoglalható lakással, üvegezett folyosóval 650.000 lejért. — Bathány-ucca közelében magánház 3 szobás, fürdőszobás lakással, kerttel, gazdasági udvarral 600 ezer lejért. — Boros Béni-tér közelében nagyon szép emeletes ház, üzlethelyiségekkel, elfoglalható 5 szobás lakással, 1.100.000 lejért. — Gyönyörű magánház 4 szobás, parkettás lakással, fürdőszobával 700.000 lejért eladó. Kizárólagos megbízott: HAASZ ALBERT-irodája, Arad, Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-ucca) 12. 16592

Egy üzemben levő kötőárugyár (Strickwarenfabrik) majdnem új gépberendezése jutányosan eladó.

Megkeresések Rbt. 1192 jelige alatt Rudolf Mosse hirdetési irodájában, Timisoara L. Strada Mercy 2. szám alá kéretnek. 2985

Kocsigyártók figyelmébe!!

A már 40 éve Temesváron fennálló legrégebb és legjobb hírnévnek örvendő teljes kovács, kocsigyártó, nyerges, fényező műhelyekkel és több hozzátartozó helyiségekkel ellátott

Kocsigyártó üzem,

mely Timisoara egyik legélénkebb és legforgalmasabb főútvonalán fekszik és nagy a vidékre is igen kiterjedt vevőkörrel bír, előrehaladott életkorra való tekintettel 1926. május 1. esetleg augusztus 1-vel bérbeadó. A felszerelés átveendő.

Autójavitó üzem és garage

céljára különösen alkalmas. Bővebbet: KUMMER JANOS kocsigyártónál Temesvár, Gyárvaros, Str. Saguna 14. a román templommal szemben. — A teljes üzem házzal és telekkel együtt is eladó. 2869

Kézimunka

rajzolva, kezdve és készen Gebelnek, Smirnak, Fügönyök, Agytakarók. Mindennemű kézimunka anyagok nagy választékban. Smirna nyírás, montírozás. Arad, Str. Col. Piriol No. 1. Előrajzolás. Harisnyák szolid árakban. Színház mögött 7416

Kövezest

és mindennemű utépitést a legelőnyösebb feltételek mellett vállal és készít bárhol SZANTY GYÖRGY, kövezési, vállalkozó Arad, Piața Sft. Sava.6. (Szorb-palota.) Költségvetések díjtalanok.

Szőrmék nyári gondozását

legjutányosabban vállalja: Löwy szűcs Arad, Piața Catedralei (Tökölt-ter) 12. szám. 2887

Tiszteességes, középkorú nő

keresek falura, ki minden házi dologban segítségemre lenne. Csak olyanok ajánkozzanak, kik igazi háziasszonyokra vágyanak. Kalandra számítok kíméljenek. 2892

Ifj. Stiaszny Józsefné Pankota, butorgyár.

3 szobás modern lakás

a vasutállomás közelében átadó.

Bővebbet: Györffy „Mures” irodájában Arad, Str. Unirel. 15287

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ajánlunk legjobb minőségű:

Lenolaj kencét garantált tisztát, készeser finomítva, Salátaolajt, „SPINX” Márka, Plantol növényzsírt, olónyárakban. „PHÉNIX” Olajművek

Képviselet: 2763 Dávid József, Arad, Strada Clorogariu (Vécsy-u.) 15.

Kiadók

külvárosi jóforgalmu kocsma és fűszerüzletek, Buza-tér közelében három emeletes magtár. Továbbá egy, kettő, három, négy szobás lakások és egy különálló külön szoba konyha nélkül.

BOROSS-ügynökségnél Arad, Str. Consistorului (volt Bathány-ucca) 9. 3005

Gazdálkodásra

alkalmas HÁZ ELADÓ, vagy KIADÓ, mely áll 5 szobás lakásból, mellékhelyiségből, kotárka, disznóól, istálló, házmesteri lakás, egy holdas gyümölcs és veteményes kertből; kedvező fizetési feltételek mellett. — HÁZÉPÍTÉSRE alkalmas TELEK nagy fedett színnel ELADÓ kedvező fizetési feltételek mellett. — KERESÉK egy gyermektelen házaspárt, a férfi kertészethez értsen, az asszony főzni tudjon. — KERESÉK egy elsőrendű aquisiteurt fix fizetés mellett. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2974

„CARLTON”

(volt „BRISTOL”)

SZALLODA BUDAPEST.

IV., Petöfi-tér 6. sz.

Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem

Sürgöncim: „CARLTONOTEL”

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Kitűnő konyha. Mérsékelt árak. Kávéház.

Építetők figyelmébe!

A legegyszerűbb és legmodernebb igényeket is kielégítő legolcsóbb és leggazdaságosabb rendszeren alapuló

építkezéseket és átalakításokat vállal:

TRITTHALER FERENC & COMP. tervezési és vállalati irodája ARAD, Str. Cosbuc 15.